

## DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

<b>Dalyko pavadinimas</b>	<b>Mokslo kryptis (šaka) kodas</b>	<b>Fakultetas</b>	
<b>Mokslinio tyrimo metodika</b>	Komunikacija ir informacija S 008	Komunikacijos	
<b>Studijų būdas</b>	<b>Kreditų skaičius ECTS</b>	<b>Studijų būdas</b>	<b>Kreditų skaičius ECTS</b>
Paskaitos		Konsultacijos	2 ECTS
Individualus	6,5 ECTS	Seminarai	0,5 ECTS

### **Dalyko anotacija**

**Dalyko tikslas** – išugdyti doktorantų gebėjimą kelti ir pagrįsti komunikacijos ir informacijos krypties mokslinių tyrimų problemas, kurti moksliniais argumentais bei teorinėmis žiniomis grįstas mokslinio tyrimo metodikas iškeltoms problemoms spręsti.

### **Dalyko turinys**

Kurso objektas, uždaviniai, studijavimo būdai, literatūra. Mokslo samprata ir sistema. Komunikacijos ir informacijos mokslai. Mokslinio darbo tikslai ir funkcijos. Mokslinio pažinimo metodologijos samprata. Metodologijos ir metodikos santykis. Mokslinio tyrimo procesas. Tyrimo metodai. Kiekybiniai ir kokybiniai tyrimai. Kokybinių tyrimų ypatumai ir strategijos. Humanitarinių mokslų tyrimo metodai. Istoriografija. Istoriografinio darbo vertinimo metodika. Istoriografinio tyrimo šaltiniai ir šaltiniotyra. Šaltinių klasifikavimo kriterijai ir principai. Pagrindinės šaltinių rūšys. Šaltinių išaiškinimas ir jų mokslinis tyrimas. Paleografija. Tekstologija. Šaltinių autorystės (atribucijos), atsiradimo, sukūrimo laiko, vietos ir sąlygų nustatymas. Archeografija. Darbo su šaltiniais metodika. Periodizavimo metodas. Socialinių mokslų tyrimo metodai: Eksperimentiniai metodai, apžvalgos, pavyzdžių (atvejų studijos), etnografija, delfi studijos, veiksmo tyrimai, istoriniai tyrimai ir kt. Duomenų rinkimo instrumentai: interviu, anketos, stebėjimai, dienoraščiai, grupiniai interviu, testavimas. Duomenų analizės ir pateikimo būdai. Kokybinės analizės metodikos fenomenografija, etnografiniai metodai, diskurso ir naratyvų analizė, lyginamoji analizė. Kokybinių duomenų pristatymo ir vaizdavimo būdai. Kiekybinės analizės metodikos. Kiekybinių duomenų vaizdavimas. Programinė įranga mokslinių duomenų analizei. Prognozavimas ir jo metodika. Pažinimo metodų tarpusavio ryšys. Mokslinio tyrimo vertinimo kriterijai. Mokslinio tyrimo programa ir procesas. Tyrimo principai. Mokslinės problemos, mokslinio darbo objekto, tikslo, uždavinių formulavimas. Literatūros paieška. Literatūros studijavimas, vertinimas ir kritinė analizė. Duomenų rinkimas, kaupimas, analizė ir apdorojimas. Teorinio pagrindo formavimas. Hipotezių reikšmė mokslo tyrimuose. Įmčių sudarymo reikšmė ir būdai. Metodologiniai reikalavimai pagrindinėms mokslinio darbo dalims. Pagrindiniai metodologiniai reikalavimai mokslinio darbo rezultatams. Mokslinio darbo ataskaitos rengimas. Mokslinio tyrimo ataskaitos struktūra. Mokslinio darbo apipavidalinimas. Akademinė, mokslinė kalba. Bibliografinių nuorodų sąrašo sudarymo metodika. Disertacija kaip mokslinio kūrinio rūšis. Mokslo žmogus ir jo bruožai. Mokslinio darbo etika.

### **Vertinimo strategija**

Mokslinio tyrimo metodikos žinios ir gebėjimai vertinami rengiant ir ginant „Disertacinio tyrimo metodikos“ rašto darbą ir pateikiant atsakymą į teorinį klausimą egzamino metu. Atsakymo į teorinį klausimą įvertinimas sudaro 40 proc. galutinio įvertinimo, tarpinių atsiskaitymų seminaruose įvertinimas – 20 proc. galutinio įvertinimo ir pateikto rašto darbo įvertinimas – 40 proc. galutinio įvertinimo. Rašto darbas rengiamas trimis etapais, iš kurių du – tarpiniai atsiskaitymai; o trečiasis – egzaminas.

<b>Pagrindinė literatūra</b>			
BERGER, Arthur Asa. <i>Media and communication research methods: an introduction to qualitative and quantitative approaches</i> . Los Angeles: SAGE, 2014.			
BITINAS, Bronislavas; RUPŠIENĖ, Liudmila; ŽYŽIŪNAITĖ, Vilma. <i>Kokybinių tyrimų metodologija: vadovėlis vadybos ir administravimo studentams</i> . Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2008. 2 d. 151 p. ISBN 9789986312598.			
CASTELLS, Manuel. <i>Communication power</i> . Oxford : Oxford University Press, 2011. ISBN 9780199595693.			
DEGUTIS, Mindaugas. <i>Socialinių mokslų metodologija</i> . Kaunas: Naujasis lankas, 1999. 83 p. ISBN 998689686X.			
HJØRLAND, Birger; NICOLAISEN, Jeppe. <i>The epistemological lifeboat. Epistemology and philosophy of science for information scientists</i> . Prieiga per internetą: <a href="http://www.iva.dk/jni/lifeboat/">http://www.iva.dk/jni/lifeboat/</a> .			
KARDELIS, Kęstutis. <i>Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai: edukologija ir kiti socialiniai mokslai : vadovėlis</i> (6-asis patais. ir papild. leid.). Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2017. 487 p. ISBN 9785420017715.			
LUOBIKIENĖ, Irena. <i>Sociologinių tyrimų metodika</i> . Kaunas: Technologija, 2011. 103 p. ISBN 9789955258032.			
OLIVER, Paul. <i>Succeeding with your literature review: a handbook for students</i> . Maidenhead: Open University Press. 2012. Prieinamas per VU virtualią biblioteką: <a href="http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=0&amp;sid=2c68fb6c-9e8f-4583-9722-c8feacc5389e%40sdc-v-ssesmgr02&amp;bdata=JnNpdGU9ZWhvc3QtbGl2ZSZzY29wZT1zaXRl#AN=435001&amp;db=nlebk">http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=0&amp;sid=2c68fb6c-9e8f-4583-9722-c8feacc5389e%40sdc-v-ssesmgr02&amp;bdata=JnNpdGU9ZWhvc3QtbGl2ZSZzY29wZT1zaXRl#AN=435001&amp;db=nlebk</a> .			
PICKARD, Alison Jane. <i>Research methods in Information</i> . London: Facet Publishing, 2007. 329 p. ISBN 9781856045452.			
RIENECKER, Lotte; JORGENSEN, Peter Stray. <i>Kaip rašyti mokslinį darbą</i> . Iš danų k. vertė Loreta Vaicekauskienė. Vilnius: Aidai, 2003. 277 p. ISBN 9955445653.			
RUANE, Janet. <i>Introducing Social research methods: essentials for getting the edge</i> . New Delhi: John Wiley and Sons, Inc., 2016. Prieinamas per VU virtualią biblioteką: <a href="https://ebookcentral.proquest.com/lib/viluniv-ebooks/detail.action?docID=4187341">https://ebookcentral.proquest.com/lib/viluniv-ebooks/detail.action?docID=4187341</a> .			
<i>Theory development in the information sciences</i> . Edited by Diane H. Sonnenwald. Austin: University of Texas Press, 2016.			
TIDIKIS, Rimantas. <i>Socialinių mokslų tyrimų metodologija</i> . Vilnius: Lietuvos teisės univ. Leidybos centras, 2003. 626 p. ISBN 9955563265.			
VALACKIENĖ, Asta; MIKĖNIENĖ, Svajonė. <i>Sociologinis tyrimas: metodologija ir atlikimo metodika</i> . Kaunas: Technologija, 2008. 202, [1] p. ISBN 9789955254706.			
WILLIAMSON, Kirsty. <i>Research methods for students, academics and professionals</i> . 2nd ed. Chandos Publishing, 2002. 350 p. ISBN 9781876938420.			
WILSON, Thomas D. Mokslinio tyrimo metodų struktūra: naujas žvilgsnis į metodologiją. <i>Knygotyra</i> . 2001, t. 37, p. 248–253.			
<b>Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė</b>	<b>Mokslo laipsnis</b>	<b>Pedag. vardas</b>	<b>Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus</b>
Domas Kaunas	Habil. dr.	Prof.	KAUNAS, Domas. <i>Martynas Jankus. Tautos vienytojas ir lietuvių spaudos kūrėjas: monografija</i> . Vilniaus universitetas, Komunikacijos fakultetas, Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra. – Vilnius:

			<p>Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla, 2021. 880 p.: iliustr., portr. Santr. angl. p. 802–807, vok. p. 808–813. Asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės: p. 836–879. ISBN 978-609-07-0630-5.</p> <p><i>Aš esu Etmės Evė. Ieva Simonaitytė amžininkų liudijimuose.</i> Simonaitistikos šaltinių publikacija. Liudijimus užrašė, rinkinį sudarė ir parengė leisti Domas KAUNAS. Antroji laida. Vilnius : Vilniaus universiteto laida, 2019. 332 p. : iliustr.</p> <p>KAUNAS, Domas. Adamo Honory’io Kirkoro knygų leidyba lietuvių kalba Rusijos imperijos įvesto lietuviškosios spaudos draudimo laikais. <i>Knygotyra</i> / Vilniaus universitetas. Vilniaus universiteto leidykla. 2018, t. 71, p. 71–102. ISSN 0204–2061.</p> <p>KAUNAS, Domas. Rašytojos Ievos Simonaitytės 120-metis: atmintis, paveldas ir komunikacija. <i>Knygotyra</i> / Vilniaus universitetas. Vilniaus universiteto leidykla. 2018, t. 70, p. 219–261. ISSN 0204–2061.</p>
Elena Macevičiūtė	Dr.	Prof.	<p>MANŽUCH, Zinaida; MACEVIČIŪTĖ, Elena. A life goals perspective on the information behaviour of elderly adults // <i>Information research: vol. 25. no 4: Proceedings of ISIC, the Information Behaviour Conference, Pretoria, South Africa, 28 September - 01 October, 2020.</i> Sheffield : University of Sheffield. eISSN 1368-1613. 2020, vol. 25, no. 4, p. [1–18]. DOI: 10.47989/irisic2005.</p> <p>MANŽUCH, Zinaida; MACEVIČIŪTĖ, Elena. Digital comics reading program for reducing the digital exclusion of people with hearing impairments // <i>Sustainable digital communities: 15th international conference, iConference 2020, Boras, Sweden, March 23–26, 2020</i> : proceedings. Cham : Springer, 2020. ISBN 9783030436865. eISBN 9783030436872. p. 456–469. (Lecture Notes in Computer Science ; vol. 12051). DOI: 10.1007/978-3-030-43687-2_36.</p> <p>MANŽUCH, Zinaida; MACEVIČIŪTĖ, Elena. Getting ready to reduce the digital divide: scenarios of Lithuanian public libraries // <i>Journal of the Association for Information Science and Technology.</i> Hoboken : Wiley. ISSN 2330-1635. eISSN 2330-1643. 2019, first published online, p. [1–13]. DOI: 10.1002/asi.24324.</p>

			<p>MACEVIČIŪTĖ, Elena; WILSON, Thomas Daniel; MANŽUCH, Zinaida. Assessing the graphic questionnaire used in digital literacy training // <i>Issues in informing science and information technology</i>. Santa Rosa : Informing Science Institute. 2019, vol. 16, p. 113–126. DOI: 10.28945/4301. ISSN 1547-5840. eISSN 1547-5867.</p>
			<p>MACEVIČIŪTĖ, Elena; MANŽUCH, Zinaida. Conceptualising the role of digital reading in social and digital inclusion // <i>Information research</i>. Sheffield : University of Sheffield. 2018, Vol. 23, no. 4, paper isic1805, p. [1–20]. ISSN 1368-1613.</p>
			<p>MACEVIČIŪTĖ, Elena; WILSON, Thomas Daniel. Digital means for reducing digital inequality: literature review // <i>Informing science: the international journal of an emerging transdiscipline</i>. Santa Rosa : Informing Science Institute. 2018, Vol. 21, p. 269–287. ISSN 1547-9684. eISSN 1521-4672. DOI: 10.28945/4117.</p>
			<p>BERGSTRÖM, A.; HÖGLUND, L.; MACEVIČIŪTĖ, E.; NILSSON, K.; WALLIN, B.; WILSON, T. D. <i>Books on screens: Players in the Swedish book market</i>. Göteborg: Nordicom, 2017. 237 p.</p>
			<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; MACEVIČIŪTĖ, Elena; WILSON, T. D; ŠUMINAS, Andrius. E-books in academic libraries: results of a survey carried out in Sweden and Lithuania. <i>Information Research</i>, Sheffield: University of Sheffield. 2017, Vol. 22(3), paper 762. ISSN 1368-1613. Retrieved from <a href="http://InformationR.net/ir/22-3/paper762.html">http://InformationR.net/ir/22-3/paper762.html</a> (Archived by WebCite® at <a href="http://www.webcitation.org/6tRSbGQQR">http://www.webcitation.org/6tRSbGQQR</a>).</p>
Aušra Navickienė	Dr.	Prof.	<p>NAVICKIENĖ, Aušra. Professional publishing and Lithuanian books in the first two-thirds of the 19th century in Lithuania: The case of the Zawadzki firm // <i>Roczniki biblioteczne</i>. Wrocław : Uniwersytetu Wrocławskiego Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. ISSN 0080-3626. eISSN 2720-1023. 2021, t. 65, p. 79–95. DOI: 10.19195/0080-3626.65.5.</p>

			<p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford : Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Eduardas Volteris ir XX a. pradžios knygos mokslo institucionalizacija = Eduardas Volteris and the institutionalization of book science in the early 20th century // <i>Knygotyra</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. 2019, t. 73, p. 230–263. ISSN 0204-2061. eISSN 0204-2061. DOI: 10.15388/Knygotyra.2019.73.39.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Publishing in national languages in the 19th century: the case of the Baltic region. <i>Kultura książki w humanistycie współczesnej</i> / Bożena Koredczuk, Kamila Augustyn (red.). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2018, p. 163–173. ISSN 0239-6661. ISBN 9788322935965.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Формирование наук о книге и Виленский университет в первой трети XIX в. = Formation of book sciences and Vilnius University in the beginning of the 19th century. In <i>Беларуская кніга ў кантэкście сусветнай кніжнай культуры. Вып. 7. Нараджэнне кнігазнаўчай думкі і паўстанне навукі пра кнігу : vitae parallelae</i> : зб. навук. прац, прысвеч. 500-годдзю беларускага кнігадрукавання / Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў ; склад.: Л. І. Доўнар, Т. А. Самайлюк. Мінск : БДУКМ, 2017. p. 52–74. ISBN 9789855221945.</p>
Renata Matkevičienė	Dr.	Doc.	<p>DĀVIDSONE, Agnese; MATKEVIČIENĖ, Renata; TELYČĖNAITĖ, Austė; SILKANE, Vineta; JURĀNE BRĒMANE, Anžela. Social simulation transfer to online: Pedagogical reflections on teaching presence // <i>Remote learning in times of pandemic: issues, implications and best practice</i> / edited by Linda Daniela and Anna Visvizi. London : Routledge, 2021, chapter no. 4. ISBN 9780367765705. eISBN 9781003167594. p. 74–89.</p> <p>DĀVIDSONE, Agnese; SEPPEL, Külliki; TELYČĖNAITĖ, Austė; MATKEVIČIENĖ, Renata; UIBU, Marko; SILKĀNE, Vineta;</p>

		<p>JURĀNE-BRĒMANE, Anžela; ALLAJE, Ōne. Exploring students' perceptions on acquisition of transversal skills during an online social simulation // <i>Human, technologies and quality of education, 2021 = Cilvēks, tehnoloģijas un izglītības kvalitāte, 2021</i> / Editor Linda Daniela. Rīga : University of Latvia, 2021. ISBN 9789934187353. p. 727–738. DOI: 10.22364/htqe.2021.57.</p>
		<p>MATKEVIČIENĒ, Renata. How media constructs topics on public interest: case of internet media reaction to the political corruption scandal in Lithuania in 2016 // <i>Public interest communication: selected articles</i> / editor-in- chief Renata Matkevičienė, Andris Petersons. Riga : Turiba University, Ltd., 2019. p. 64–77. ISBN 9789934543227.</p>
		<p>MATKEVIČIENĒ, Renata. Politikų ir žiniasklaidos sąveikos: cinizmas kaip politinės komunikacijos stilius = Interactions of politicians and media: cynicism as political communication style // <i>Parlamento studijos</i>. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2019, Nr. 26, p. 26–44. ISSN 1648-9896. eISSN 1822-749X. Prieiga per internetą: &lt;<a href="http://www.parlamentostudijos.lt/Nr26/files/26-44.pdf">http://www.parlamentostudijos.lt/Nr26/files/26-44.pdf</a>&gt;.</p>
		<p>STONKIENĒ, Marija; MATKEVIČIENĒ, Renata. Public interest in the Lithuanian media: protection of human rights initiated by individual as a case of the public interest in the Lithuanian online media // <i>Public interest communication: selected articles</i> / editor-in- chief Renata Matkevičienė, Andris Petersons. Riga : Turiba University, Ltd., 2019. p. 95–129. ISBN 9789934543227.</p>
		<p>TAMUTIENĒ, Lina; MATKEVIČIENĒ, Renata. Quality in the higher education sector: comparison of communication of criteria for quality assurance in webpages of state universities in Lithuania and Latvia. <i>Acta Prosperitatis</i>. Riga, Turība University, 2019, No. 10, p. 109–130. ISSN 1691-6077.</p>
		<p>MATKEVIČIENĒ, Renata; STONKIENĒ, Marija. Viešasis interesas žiniasklaidoje: asmens iškelta vartotojų teisių apsaugos problema kaip viešojo intereso atvejis Lietuvos interneto žiniasklaidoje // <i>Informacijos mokslai</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. 2018, t. 82, p. 36–49. ISSN 1392-0561. eISSN 1392-1487.</p>
		<p>MATKEVIČIENĒ, Renata. Trust In Governmental Institutions Is The Main</p>

			Requirement For Effective New Public Governance. <i>New Media and New Public Governance: The Strategic Communication Approach</i> . Vilnius University, Turība University. – Trnava : University of Ss. Cyril and Methodius, 2017. p. 15–38. ISBN 978-80-8105-844-8.
Kęstutis Kirtiklis	Dr.	Doc.	KIRTIKLIS, Kęstutis. Humanist limits of Craig's communication theory // <i>Practicing communication theory: exploring, applying, and teaching the constitutive metamodel</i> / Eds.: Marc Howard Rich, Jessica S. Robles. San Diego, CA : Cognella, Inc, 2020. ISBN 9781793506795. p. 175–189.
			KIRTIKLIS, Kęstas; GEDUTIS, Aldis. Ancient narrative and modern promise: the political arguments for the value of the humanities in Lithuania // <i>Journal of Baltic studies</i> . Portland. 2020, vol. 51, iss. 2, p. 275–287. ISSN 0162-9778. eISSN 1751-7877. DOI: 10.1080/01629778.2020.1747509.
			KIRTIKLIS, Kęstutis. "A convenient way to describe communication...": Towards the transmission model as a metamodel // <i>Models of communication: theoretical and philosophical approaches</i> / edited by Mats Bergman, Kęstas Kirtiklis, Johan Siebers. New York : Routledge : Taylor & Francis, 2020. p. 78–94. ISBN 9781138294554. eISBN 9781315231402. (Routledge studies in European communication research and education).
			BERGMAN, Mats (red.); KIRTIKLIS, Kęstutis (red.); SIEBERS, Johan (red.). <i>Models of communication: theoretical and philosophical approaches</i> / edited by Mats Bergman, Kęstas Kirtiklis, Johan Siebers. New York : Routledge:Taylor & Francis Group, 2020. 240 p. (Routledge studies in European communication research and education). ISBN 9781138294554. eISBN 9781315231402.
			KIRTIKLIS, Kęstutis. Jam session klasikine tema // <i>Savasties praktikos</i> / Zygmunt Baum, Rein Raud; vertę Kęstas Kirtiklis. Vilnius: Apostrofa, 2019. p. 246–253. ISBN 9786098205121.
			KIRTIKLIS, Kęstutis. Mediocentrinis požiūris į socialinę tikrovę: estetizavimas ar mediatizacija? = A mediacentric perspective on social reality: aestheticization or mediatization? // <i>Socialinės tikrovės mediacija: kultūra, politika ir visuomenė</i> / sudarytojai Renata Šukaitytė, Kęstas Kirtiklis. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2018. p. 15–34. ISBN 9786094599316. eISBN 9786094599309.

Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2022 m. sausio 24 d., protokolo Nr. (7.17 E) 15600-KT-29

Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė